

רשומות

הצעות חוק

8 במרס 1970

871

לי באדר א' תשל"ו

צמוד

78

חוק הכשרות המשפטית והאפוסטרופסות (תיקון מס' 2), תשל"ו—1970

חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות (תיקון מס' 2), תש"ל-1970

- 1. ברישה לסעיף 47 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות, תשכ"ב-1962 (להלן - החוק העיקרי), במקום "לייצג את הקטין" יבוא "לייצג את החסוי". תיקון סעיף 47
- 2. בסעיף 72 לחוק העיקרי, במקום "קרובי הקטין, פסול-הדין או החסוי" יבוא "קרובי הקטין, פסול-הדין, החסוי או האדם הזקוק לאפוטרופוסות". תיקון סעיף 72

דברי הסבר

סעיפים 47 ו-72
2 עד 4
 "מעמדם של קרובים"
 72. בכל ענין לפי חוק זה רשאי בית המשפט, גם מיזמתו הוא, לשמוע דעתם של קרובי הקטין, פסול-הדין או החסוי, ככל שבית המשפט ימצא לרצויו לשמעם.
 סודיות
 73. בית המשפט רשאי לקיים דיון לפי חוק זה בדלתים סגורות אם ראה צורך בכך להגנתו של קטין, של פסול-דין או של חסוי או להגנת בן זוגו או קרובו של אדם כזה; אין בהוראה זו כדי לגרוע מהוראות הסעיפים 38 עד 40 לחוק בתי המשפט, תשי"ז-1957.

משפט ביגלאומי פרטי
 77. על עניני חוק זה יחול דין מקום מושבו של הקטין, פסול-הדין, או החסוי; אולם -

- (1) פעולה משפטית שנעשתה בישראל על-ידי אדם שכשרותו המשפטית מוגבלת או נשללה והיא מן הפעולות שדרכם של בני אדם כאלה לעשות כמותן, וכן פעולה משפטית שנעשתה בישראל בין אדם שכשרותו המשפטית מוגבלת או נשללה לבין מי שלא ידע ולא היה עליו לדעת על כך, תהא בת-תוקף וזולת אם היה בה משום נזק של ממש לאותו אדם או לרכושו;
- (2) לענין פעולה שנעשתה בישראל על-ידי הוריו של קטין או על-ידי אפוטרופוס אין לטעון כלפי צד שלישי שסמכותם של ההורים או של האפוטרופוס היתה מצומצמת מן הסמכות הנתונה להם לפי חוק זה, וזולת אם אותו צד ידע או היה עליו לדעת על כך, במצא שהוראות סעיפים אלה אינן חלות על אדם הזקוק

סעיף 1
 סעיף 47 לחוק קובע לאמור:
 "סמכויות האפוטרופוס ואישור בית המשפט
 47. האפוטרופוס מוסמך לעשות כל הדרוש למילוי תפקידיו; בפעולות המנויות להלן אין הוא מוסמך לייצג את הקטין מבלי שבית המשפט אישרן מראש:
 (1) העברה, שעבוד, הלוקה או חיסול של יהודה משקית בהקלאות, בתעשייה, במלאכה או במסחר, או של דירה;
 (2) השכרה שהיקי הגנת הדייר חלים עליה;
 (3) פעולה שתקפה תלוי ברישום בפנקס המתנהל על פי חוק;
 (4) נתינת מתנות זולת מתנות ותרומות הנתינות לפי הנהוג בנסיבות הענין;
 (5) נתינת ערבות;
 (6) פעולה אחרת שבית המשפט קבע, בצו המינוי או לאחר מכן, כטעונה אישור כאמור."

החלק השני לרישה של הסעיף, המחייב אפוטרופוס לקבל אישור בית המשפט לפעולות המנויות בסעיף, חל על אפוטרופוסו של קטין בלבד. אולם סעיף 38 לחוק מסמיך את בית המשפט למנות אפוטרופוס לא רק לקטין אלא גם לפסול-דין או לאדם שאינו יכול, דרך קבע או לשעה, לדאוג לעניניו, כולם או מקצתם, ואין מי שמוסמך ומוכן לדאוג להם במקומו, או לאדם שאין עדיין אפשרות לזוהרו, או לעובר. מן הדין הוא איפוא שסעיף 47, הבא להגן על ענינים מסויימים של הקטין מפני פעולות פזיזות או בלתי זהירות מטעם אפוטרופוסו, יחול על אותם ענינים גם לגבי חסוי שאיננו קטין, העלול אף הוא להיפגע בפעולות אפוטרופוסו.

על כן מוצע כי אפוטרופוס על כל חסוי, בין קטין ובין מסוג אחר, יהיה חייב לקבל מראש את אישור בית המשפט לפעולות הנזכרות בסעיף 47.

1 ס"ח תשכ"ב, עמ' 120; תשכ"ה, עמ' 114.

3. בסעיף 73 לחוק העיקרי, במקום "להגנתו של קטין, של פסול-דין או של חסוי" יבוא "להגנתו של קטין, של פסול-דין, של חסוי או של מי שזקוק לאפוטרופסות". תיקון סעיף 73
4. ברישה לסעיף 77 לחוק העיקרי, במקום "מקום מושבו של הקטין, פסול-הדין, או החסוי" יבוא "מקום מושבו של הקטין, פסול-הדין, החסוי או האדם הזקוק לאפוטרופסות". תיקון סעיף 77
5. בסעיף 80 לחוק העיקרי, לפני ההגדרה של "נציג" יבוא: "חסוי" – מי שבית משפט מינה לו אפוטרופוס כאמור בסעיף 33". תיקון סעיף 80

דברי הסבר

ללא הבדל בין הסוגים השונים (קטינים, פסולי-דין וכו') המפורטים באותו סעיף.

לא כן בפרק הרביעי לחוק, שמספר סעיפיו בו מכילים הוראות הנוגעות, לפי לשון ההוראות, לעניניו של "הקטין, פסול-הדין או החסוי". השימוש במלה הבלתי-מוגדרת "חסוי", בסמוך לאתר המלים "קטין" ו-"פסול-דין", עלול להעלות מחשבה שבפרק הרביעי הוא רצה המחוקק לתת למלה "חסוי" פירוש צר יותר, כאילו היא כוללת רק אותם סוגי אדם שנתמנה להם אפוטרופוס אך הם אינם קטינים או פסולי-דין.

לא נראה כי פירוש צר זה הוא נכון. כדי להסיר ספקות והאפשרות של פירוש החוק בדרכים שונות, מוצע להגדיר את המונח "חסוי" בסעיף ההגדרות של החוק, הוא סעיף 80.

לאפוטרופסות ושעדיין לא נתמנה לו אפוטרופוס. לא כן ההוראות של סעיפים 68 עד 70 לחוק, בדבר הסמכות הכללית של בית המשפט לנקוט אמצעי שמירה זמניים ובדבר מעמדם של היועץ המשפטי לממשלה ופקידי הסעד, שהן חלות על "קטין, פסול-דין, חסוי ואדם הזקוק לאפוטרופסות".

נראה רצוי שהוראות סעיפים 72, 73 ו-77 המצוטטים לעיל יחולו אף הן על הליכים הנוגעים למי שזקוק לאפוטרופסות.

סעיף 5 הביטוי "חסוי" מופיע פעמים רבות בחוק אך אינו מוגדר בו. ב-20 סעיפים של הפרק השלישי לחוק, שבהם נזכר ביטוי זה, ברור לגמרי שהכוונה היא לכל אדם שנתמנה לו אפוטרופוס לפי סעיף 33

